

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Summa Imperii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

*Alexandri
factus.*

ADhæc lancea in quacumque videatur imagine, præter militiam ipsam famæ etiam celebritatem indicat. Quare Lyfippus, ut Plutarchus ait, eam in Alexandri manu posuit, fulmen quod alii fecerant, aspernatus, utpote qui celebrem eum una vix ætate existimaret, dummodo quis veritatis studiosus, ea tantum quæ re vera gesta fuissent ab Alexandro collegisset. Quod vero ad extensionem in longinquum facit, Telum appellant quicquid à manu jacitur, quod *πλήξ* & *πλάξ* procul apud nos sonat. Quamquam apud Cajum Jurisconsultum telum vulgo appellaretur, quod ab arcu tantum mitteretur.

HOSTIS INFENSISSIMUS. CAP. XXI.

*Ad verbum
à Plin. libr.
38. cap. 4.
Siliæ 177
427 abas.*

Infensissimum hostem, qui omnes, quo maxime lædat, vias exploret, nonnulli significare cum vident, jaculum terræ appressum cuspide in ejus læva statuant, dexteram vero oriri objiciunt, eo gestu, ut in eam inspuat: nempe quod persuasum sit icibus aggravari saliva in manum ante conatum ingesta. Id vero ea de causa fit, quia manus ita magis solidescit, & major in vibrando vis accedit, non autem quod ea quædam sit fascinatio, ut Magi putant.

OFFENSIONIS ILLATÆ POENITENTIA.

CAP. XXII.

*Idem à Plin.
lib. 38. c. 4.*

NAM illud forsan pertineat ad Magiam, quod à jactu, si quem inferendæ jam injuriæ poenitentur, in mediam expuendo manum, qua vibraverit, lævari percussum à poena prodiderunt. Alio qui pleraque alia expuere, contra omnes fascinationes & pericula amuletum esse creditur. Unde apud Theocritum *τρεῖς εἰς ἐμὸν ἐπίουσι κόλπῳ, ter in sinum meum inspuis*. Meminere hujus rei & Plinius, & authores alii plerique.

SUMMUS HONOR. CAP. XXIII.

*Hasta gestamen
natum.*

SED enim ne Lyfippum adeo malignum aut invidium in Regem suum, ut paulo ante dictum, fuisse suspicemur, sciendum hastæ gestamen haudquaquam inter vulgares honores habitum, tantæq; apud veteres venerationis fuisse, ut loco diadematis pro insigni Regio haberetur. Neque temere Virgilianus Æneas,

Æneid. l. 12.

*Bina manu lato crispans hastilia ferro,
Ingreditur.*

Ibidem.

Et Regis filius Pallas apud eundem, telo raptò volat obvius ipse Æneæ. Neque quidem ea solum donari solitos tradunt, qui fortiter in bello fecissent, verum & Junonem Curitin ab eo nuncupaverunt: Curis enim hasta Sabinis erat, quod jam apud omnes pervulgatum est.

STRENUUS. CAP. XXIV.

*Plin. lib. 7.
cap. 28.**Hasta pura.*

EORUM qui fortiter fecissent insignia, more quodam hieroglyphico apud veteres fuisse reperio hastas puras, quibus milites ab Imperatoribus donari soliti, eaque de causa Sicinium Dentatum, Plinio referente, hastis puris duodeviginti donatum. Hastas vero puras, Donatus & Servius interpretantur, sine ferro, eo præsertim Maroniano visu:

Æneid. lib. 9.

Ille, vides, pum juvenis, qui nititur hasta.

Qui quidem futurus erat Rex, multorumque Regum parens.

BELLUM. CAP. XXV.

APD Carthaginenses, genus intractabile bello, belli hasta erat indicium. Hinc cum bellum velle se cum Romanis professuri essent, Romam ad eos hastam suæ voluntatis signum miserunt. Sed enim apud Macrones, dare accipereque lancem, sanciti fœderis signum fuit, cujus rei meminit Xenophon, De reditu Græcorum IIII.

SUMMA IMPERII. CAP. XXVI.

EA vero de causa viros fortes hasta donari putat Festus Pompejus: quod hasta summa armorum & Imperii esset, captivosque sub ea vendi morem fuisse, proindeque rei fortiter gestæ signum erat.

erat. Et sub jugum mittere, qui superati essent, quique per vim sub Imperium devenissent, apud historicos frequentissimum. Constabat vero jugum ex hastis tribus, duabus quidem fixis, & alia in transversum ad eas alligata: sub his enim distinctos transire cogebant, inquit Festus, ubi distinctos intelligendum armis spoliatos. Hinc etiam mos apud Romanos fuit, ut nuptiarum capita cœlibari hastâ comerentur, propterea quod quæ nuberet, imperio viri subiceretur. Cœlibarem autem hastam vocabant, quæ in corpore gladiatoris abjecti occisique stetit.

Jugum militare.

Hastâ cœlibaris.

CONJUNCTIO MARITALIS.

CAP. XXVII.

Adum vero nonnulli conjunctionem maritalem hieroglyphicum id significasse, ut quemadmodum hastâ ipsa in corpore gladiatoris hæssisset, conjuncta quæ fuisset, ita debere sponsam viro conjugij, ut quod nostræ monumenta Divina literæ, duo sint in carne sua. Alii boni tantum omnis causa factum autumant, ut vota hinc ostenderentur, fore ut viros fortes genituræ essent.

De hastâ qua homo occisus sit, mira Plin. l. 28. c. 4.

DII CAP. XXVIII.

Præterea, ut Justinus ex Trogo memorat, ab origine rerum pro diis immortalibus veteres hastas colere, ob cujus religionis memoriam hastæ adhuc, ait ille, deorum simulacris adderentur. Quinetiam simplex baculus surrectus apud Ægyptios divinitatis hieroglyphicum fuit. Atque hoc illud est, quod Pædianus ait in Divinationum commentario non placere sibi eorum opinionem, qui delubra exilliant ligna delibrata, id est, decoriata, pro simulacris deorum more veterum posita. Id fieri solitum à veteribus Cyrillus inquit, quod natura divina nullo modo neque dejici neque labefactari potest, sed inconcussa firmaque suo robore communiat, sustinereque omnia & omnium fundamentum esse perhibetur. Sed ut ea etiam, quæ ad ineptias usque facta sunt in hoc genere commoremur: Alexander Pherus hastam, qua Polyphranem avunculum interemerat, consecravit, additis etiam corollis, ei tamquam Deo rem divinam fecit. Tantum vero hastâ à veteribus tributum est, ut sceptrum illud Agamemnonis, multorum Regum successione apud Homerum celebre, Chæronæi Bœotiæ populi divinos illi honores meditati, quo cultus ejus fieret angustior, Hastam appellarent. Colebant vero illud uti numen singulis diebus hostiis à sacrorum antistite immolatis. Cui etiam (tanta fuit hominum vefania) menta variis instructa carnibus parabatur, omniformiumque placentarum libis referta semper adstabat. Jam & Ceneâ illum, quem ex fœmina in virum à Neptuno commutatum Græci fabulantur, primum omnium ajunt comites suos jussisse per hastam suam jurare. Unde mox proverbium, Hastâ Cenei, de quo apud interpretem Apollonii, & alios, Argonauticis, plura reperias.

De delubris Macro. lib. Sat. 3. c. 3.

Hastâ à veteribus tributum. Ovid Met. lib. 12.

τὸ κενεῖος δόγῳ.

DII PENATES. CAP. XXIX.

ET Penates, qui apud Romanos tanta religione colebantur, armatos, hastatos quippe fuisse, memoria proditum est. Dionysius enim duos ait adolescentes fuisse militari habitu, & vetusto opere, qui sederent, & pila in manibus tenerent, cujus rei testimonium titulus subesset, DII PENATES. Eos Nigidius putat esse Apollinem & Neptunum, quod in Apolline calor & ariditas, in Neptuno humor & frigus intelligatur, quæ nostræ compositionis principia perhibentur. Et quoniam Penatibus magnorum deorum cognomentum attributum est, unde Maronianum illud:

A Macro. lib. 3. cap. 3. Saturn.

En. lib. 8.

Cum sociis natoque, Penatibus & magnis diis,

Xxx

erudi.